

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscrise nu se înapo-
lază.

Ienicerii ideii de stat.

Limba românească pălmuită. — 16 clerici români jertfindu-și cariera pentru limbă. — Capcana romano-catolică dela Oradea-Mare. — Preludiile episcopiei gr.-cat. ungurești.

Arad, 13 Februarie.

Onutul șovinismului maghiar a izbucnit iarăși cu cruzimea-i seculară în sentimentul nostru cel mai sfânt, în dragostea noastră de limbă.

16 tineri români, elevi ai seminarului romano-catolic din Oradea-mare au fost scoși în stradă și împinși în brațele celei mai depline nesiguranțe. Pentru ce? Pentru că își iubesc limba, care e românească.

16 tineri români, crescuți în cinstirea învățăturilor creștinești și hotărâți să-și închine viața idealului blând al Mântuitorului, au fost ultragiați în modul cel mai barbar, supuși celei mai cumplite terori sufletești și siliți, în cele din urmă să se lăpăde de idealul vieții lor. Pentru ce? Pentru că au vorbit românește.

16 inimi candidă, însuflețite de ritmul etern al sângelui românesc, au fost rănite de țepetele cărcșerdarilor travestiți în rasa duhovnicească și ingenuchiate în fața simbolului urii și al patimei fără hotar, în fața stindardului mincinos și straniu al imperialismului unguresc. Pentru ce? Pentru că n'au voit să cânte Imnul lui Kölcsey, n'au voit să-și însușească acest strigăt de luptă al celor ce au pornit de secolii războiul de exterminare împotriva noastră.

Și în vreme ce cele 16 victime ale intoleranței șovine au plecat cu sufletul uluit în lumea largă, pierzându-se pe cărările unui viitor nesigur, în urma lor se infiripă batjocuritor și volnic Imnul lui Kölcsey, cântat de foștii lor tovarăși întru Christos, de clericii maghiari ai seminarului. Pentru ce? Pentru că să se adeverească lumii, că semnarile romano-catolice nu sunt și n'au fost nici odată în Ungaria ocrotitoare ale spiritului de iubire universală propovăduită de Christos; că între zidurile lor se cultivă numai buruienile unui clericalism de rasă și că directorii acestor seminare au singura misiune de a crește ienicerii utopiei panmaghiare, înșiși fiind supuși de o râvnă nu mai puțin civilizatorică decât cea a faimoaselor cete dăruite istoriei de sultanul Murad.

În cazul nostru, ienicerul se cheamă Lányi, în acelaș timp episcop de Tinnini și fost instructor al arhiducelui moștenitor Francisc Ferdinand, om deci, deplin conștient de importanța politică a faptelor sale. A lui e azi toată slava Ungariei ferice, spre fruntea lui scaldată în reflexul ideii de stat se înalță azi binemerositoarele tătăieri ale presei jidano-maghiare și tot

spre el se îndreaptă și recunoștința noastră, pentru că lui îi datorăm și noi pilda de o atât de strălucită și nebanuită demnitate românească, cum e cea care se desface pentru zilele noastre din atitudinea celor 16 tineri pălmuiți în mândria lor națională.

Inseninat și cu ochii schinteind de mândrie privește azi la voi un neam întreg, bravilor tineri. Prin fapta voastră ați dat o nouă fălăire speranțelor noastre și un nou îndemn voinței noastre sleite în lupta cu un potrivnic, în fața căruia, azi mâine, o singură și nebiruită armă ne mai rămâne: *conștiința națională*. Din substratul tainic și plin de veșnice comori al sufletului românesc, voi ați făcut să țîșnească un nou izvor de energie, răcorind inimile românești de pretutindeni. A voastră e admirația noastră și pământul românesc vouă vă va suride la primăvară cu toate podobele lui de viață reintinerită.

Dar soarta voastră ne vine și cu un suprem îndemn pentru a ne face datori vechi, datorii mari, a căror neglijare ne mustră de mult. Cea dintâi între aceste datorii e, separarea neamănată și absolută a învățământului nostru teologic gr. catolic. Seminarele romano-catolice sunt tot atâtea capcane ale clericalismului șovin, fie ele la Budapesta, la Ungvár, fie în Oradea-mare. Viața clericilor români e între zidurile acestor seminare o viață strivită de regulamente în spirit exclusivist și intolerant unguresc. Sentimentele lor românești sunt pas de pas umilite, ultragiate și batjocurite, nu numai în paguba educației lor în spirit românesc, ci și în defavoarea concepției ce trebuie să aibă despre misiunea lor de propovăduitori ai dragostei între popoare. Sunt nenumărate cazurile cari ilustrează acest sistem de educație al seminarilor romano-catolice. Ajungă dacă amintim acum numai că, chiar în cronica seminarului dela Oradea-mare găsim două cazuri recente, nu mai puțin revoltătoare ca cel despre care scriem. În anul tătălăului milenar, au fost nevoiți să părăsească seminarul, — din aceleași motive, — șapte români, iar acum vre-o trei patru ani un nou scandal la fel a scormonit tainele acestei capcane a șovinismului rabiatic.

Căpeteniile bisericii noastre unite sunt datoare să facă toți pașii cu putință pentru a pune pe viitor la adăpost pe studenții români de urgia ienicerilor travestiți în reverendă și pentru a rupe în acelaș timp o legătură primejdioasă cu dușmanul, le-

gătură care trebuie să aibă pentru noi semnificația miticului fir al Ariadnei.

Azi, când sub forma episcopiei gr. cat. ungurești se apropie de noi una din cele mai mari primejdii naționale din câte ne-au ajuns vre-odată, arhieriei noastre trebuie să se ridice mereu la înălțimea misiunii lor istorice, să-și concentreze și ultimul strop de energie și demnitate, pentru ca să poată abate toate ispitele potrivnicului, toate încercările lui de a pătrunde în sanctuarul legii noastre românești. A fost poate o coincidență binecuvântată, că chiar în zilele în cari a fost întrunit la Budapesta consiliul episcopilor catolici pentru a lua o hotărâre în chestiunea episcopiei gr. cat. ungurești, s'a petrecut și scandalul dela Oradea-mare. Atât P. S. Sa episcopul Rădu, cât și ceilalți prelați ai noștri au putut să vadă în scandalul dela Oradea-mare cea mai strălucită desmintire a oricărei speranțe într-o revenire a catolicismului unguresc la sentimente de corectitudine și loialitate față de biserica gr. catolică românească. Va fi înțeles P. S. Sa încodată că, în cazul dela Oradea-mare se reoglindește un sistem întreg de tendințe, dușmănoase nu numai bisericii noastre gr. cat., ci și neamului nostru întreg. Va fi înțeles și zădărnicia unei politici oportuniste, — fie în biserică, fie în viața socială — și va fi înțeles toate urmările nefaste ce poate să le mai aibă oportunismul căpeteniilor noastre bisericesti.

Spre mângăierea noastră, înregistrăm aici, că „Unirea”, în numărul său din urmă, declară de neverosimile știrile presei ungurești în chestiunea episcopiei gr. cat. ungurești, rămânând aceasta și pe mai departe un *pium desiderium*, căci realizarea lui ar însemna un adevărat dezastru pentru biserica noastră unită, dezastru a cărui însemnătate e înțeleasă pe deplin de scaumul papal.

Nu cunoaștem stadiul în care se află tratativele episcopilor și nici nu voim să ne ocupăm acum pe larg cu chestiunea episcopiei gr. cat. ungurești, dorința noastră e să accentuăm numai caracterul simptomatic al evenimentului dela Oradea-mare, căci — suntem convinși — cazul acesta ne desvălește pe deplin situația — să zicem — strămtorată a bisericii române unite și noi trebuie să le trimitem arhieriei noastre uniți cuvântul nostru de îndemn și îmbărbătare în numele întregii opinii publice românești.

Dumnezeu i-a desemnat să păzească

biserica strămoșilor noștri în vremuri împovărate de multe primejdii. Dacă vor lipsi, fie și numai o clipă dela datoria lor, îi așteaptă cea mai neagră osândă din partea istoriei, iar dacă își vor face-o cu scumpătate și credință neclintită, numele lor se va scrie alături de numele cele mai cinstite de acest neam prigonit azi până și la altarul strămoșilor săi. Vreme de două secole și mai bine, biserica noastră gr. catolică și-a creiat o situație excepțional de bună și de respectată de Roma. Scaunul papal a fost și este singura noastră țarie, absolutismul papal a putut, numai, să abată dela noi primejdia maghiarizării, care începând din 1853 și până astăzi n'a încetat să bântuie în preajma noastră. Situația noastră excepțională față de Roma a fost creiată de prelați mari și glorioși, și urmașii lor nu pot să sufere nici o știrbire adusă acestei situații. Cu atât mai mult nu, cu cât dovedindu-se fără țarie de a înălța cârja arhierescă întru risipirea primejdiei, i-ar deschide totodată drumul și spre cealaltă cetate a naționalității noastre, spre biserica românească suroră...

Să luăm deci aminte!

În prigonirea celor 16 studenți în teologie dela Oradea-mare noi vedem preluțiile mult grăitoare ale episcopiei gr. cat. ungurești, iar episcopii noștri gr. cat. trebuie să citească în fapta acestor tineri o *supremă îndrumare a conștiinței românești, care nu mai poate fi sugrumată nicăiri și cu nici o armă pământeană!* Rănită în ființa ei nobilă această conștiință se înviforează, zdrobește cătușele și-și caută libertatea pe plaiuri neîngrădite...

Nu reșezarea în seminarul romno-catolică a celor 16 tineri e deci soluția „cazului” dela Oradea-mare, ci întărirea lor în conștiința înălțătoarei fapte ce-au săvârșit. Departe de porțile Ghehenei! — voi tineri bravi și lăsați ca fapta voastră să rămâie în toată strălucirea ei, spre mândria noastră a tuturor!

O, milostiv cuvânt*)...

*Simțiam adânc în suflet cum sapă o durere
Să-și facă drum să iasă... Ce 'ngustă încăpere
E inima atuncia, când o durere-adâncă
O simți săpând în tine și nu ai spus-o încă!*

*Și m'ai chemat la masă, prietenă hârtie,
Cu zbuciumele mele, să-ți spun tot chinul ție...
Și fiecare slovă ce-o scriu acum la masă
Tot alt drum îi deschide durerii ca să iasă.*

*E gat' acum scrisoarea, e gata de plecare
Să ducă o durere adâncă pentru care
N'arusem loc în suflet... și, uite, ce minune:
Dacăș ceti scrisoarea n'aș crede ce mi-ar spune.*

*În șirele acele putut-a să încapă
Durerea ce în mine eu o simțiam cum sapă!...
Cuvinte din scrisoare, ce dar avut-ați oare
O'afi liniștit un suflet, — cuvinte 'ndurătoare!*

*Ce zbuciume și chinuri stârnește o durere
Ce nu ai spus-o încă!... Ce 'ngustă încăpere,
E inima atuncia!... O, milostiv cuvânt,
Ce-ar face fără tine un suflet pe pământ?*

G. Rotică.

*) Din volumul ce se va pune în curând sub apăr.

O lămurire.

În timpul mai nou, de când am un rol oarecare în frământările dela noi, mi-s'a dat în mai multe rânduri prilejul de a-mi exprima credința ce-am profesat totdeauna, că fondul moral e hotărâtor în mișcarea politică a poporului nostru condamnat de împrejurări la o luptă îndelungată.

Potrivit acestei credințe, prin prisma căreia am apreciat de atâtea ori activitatea politică a oamenilor noștri, mi-am impus o atitudine de desăvârșită rezervă în fața publicității acum când prin învinuirea cunoscută mi-s'a contestat baza morală. Am așteptat limpezirea adevărului și în acest timp mi-am suprimat orice indemn de manifestare publică, între altele și colaborarea la acest ziar. Mi-am dat seama că numai cei curați au dreptul să vorbească și că, orice cuvânt rostit din umbra unei bănuiele se pierde fără răsunet în suflete. Am tăcut deci și nu m'am îndoit că adevărul va rămânea biruitor.

Astăzi bănuiala a fost înlăturată, recunoscându-mi nevinovăția chiar însuși acuzatorul meu. Mă simt deslegat deci de rezerva ce mi-am impus și astfel îmi reiau din nou colaborarea la „Tribuna”, rostind și pe viitor ca și mai înainte câte-o părere în lucrurile unde mă pot crede cătuș de puțin falositor.

Deocamdată mulțămesc tuturor prietenilor cari mi-au trimis cuvinte de mângâiere în aceste zile tulburi cari mi-au răscumpărat o seamă de învățăminte destul de scump plătite pentru viitor.

Octavian Goga.

Proces de presă. În 17 Februar se va debata la curtea cu juri din Timișoara procesul de presă intentat dlui George Tintariu pentru articolul „Larși vărsare de sânge românesc” publicat în ziarul „Vocea Graniței” pe care îl scotea d-sa.

Excluderea alor 16 teologi români pentru că au vorbit românește.

Sovinizm în seminarul rom.-cat. din Oradea.

O insultă brutală la adresa preoțimii române.

Părintele G. Lucaciu oferă venitul de pe un an pentru înființarea unui seminar român.

Din seminarul rom. cat. din Oradea-mare au fost excluși 16 teologi români pentru că au îndrăsnit să vorbească, în conversațiile lor particulare, limba românească și, trași la răspundere, și-au împlinit datoria de-a apăra dreptul limbii lor materne.

Știrea despre această excludere o avem din foile ungurești, pentru că forurile noastre bisericesti n'au găsit de cuviință să informeze opinia publică românească asupra acestui îndrăsnit atentat la adresa drepturilor limbii românești. Știrile aceste vin, prin urmare, din tabăra dușmană și, cu toate acestea, dau dreptate tinerilor teologi români, recunoscând că asuprirea limbii românești începe să se sălășluiască și în instituțiile chemate să propage spiritul de dragoste frățească.

La loc de frunte ne ocupăm mai pe larg cu gravitatea acestui atentat. Aici ne mărginim numai la înregistrarea faptelor, dar nu putem să retăcem uimirea noastră că în ciuda intervenției episcopului din Oradea Dr. Demetriu Radu, sentința rectorului seminarial a fost aprobată și de episcopul rom. cat. al Orăzii-mari, contele Széchenyi, care n'a așteptat să asculte și mărtu-

Caragiiale și noi.

De Eugen Goga.

Numele maestrului până bine de curînd, și dacă era cunoscut în cele mai largi cercuri ale noastre, totuși nu trezea prea mult interes. Se știa de un oarecare I. L. Caragiiale, un mare scriitor român, unul de a scris comedii și o dramă care s'a jucat și în unele centre ale noastre de cătră trupa lui Zaharie Bărsan. Incolo, abia dacă pe ici pe colo se găsea vre-un singuratic admirator și înțelegător adevărat al ilustrului nostru scriitor. Despre un alt față de opera maestrului nici vorbă nu putea fi. E cunoscut doar' celebrul caz al unui fruntaș al nostru, care, anul trecut într'o bună dimineață, a simțit pofta să răsfoiască volumul de poezii al lui Caragiiale.

Cauzele vinovatei noastre indiferențe față de această fericită intrupare a geniului neamului nostru, sunt multiple. Dacă le-am număra am putea începe cu lipsa noastră de judecată în materie literară și am putea termina cu laudata noastră unitate culturală, care nici astăzi nu ne dă încă posibilitatea să pătrundem pe deplin toate manifestările sufletului românesc. Sub raportul acesta e interesant să se știe că nici avântul literar al ultimului deceniu nu l-a introdus pe Caragiiale în rîndul autorilor iubiți și cetiți ai publicului nostru. Găsești și astăzi destui oameni la noi, cari știu înșira pe degete toate nuvelele și poeziile cunoscute autorului bucureștean, dar nu'ți pot spune nimic despre *Bubico*, nu'ți pot îngăima un cuvânt despre strălucitul *Han al lui Mânjoală*, nu'ți pot înșeila decât vorbe goale despre *Conul*

Leonida, iar despre profunda *Făclie de Paști* habar nu au, cât despre minunatele articole literare ale lui Caragiiale, despre admirabilele lui teorii critice, nici nu se poate vorbi, volumașul dela Alcalay în care sunt cuprinse, nu credem să împodobească multe biblioteci de ale noastre.

Și când te gîndești, ce păcat nemăsurat de mare sălășluieste în această indiferență a noastră. Un păcat, nu față de un scriitor care a trecut de mult la nemurire și care n'are lipsă de considerația noastră, ci un păcat neiertat față de noi înșine.

Caragiiale nu este numai un scriitor oarecare, un fotograf sec al vieții, cum, durere, avem destui astăzi, el este și un profund gînditor, o strălucită minte chinuită de nenumărate probleme psihologice și sociale, un spirit analitic uimitor. În treagă opera lui este întemeiată pe un puternic fond de cugetare, cum poate într'un singur caz găsim în literatura noastră. Nu trebuie să amintim comediile lui cu variatele lor tipuri de Cațavenci, nici nu e nevoie să se invoce articolele lui de satiră socială, puține dar neobiceuite de limpezii, e destul dacă se cetesc schițele și nuvelele lui, acele „momente” cari, tăiate în marmoră, vor produce totdeauna dovada vie despre felul de a fi al acestui Moliere al nostru. Caragiiale, în cadrele frumoase ale artei, a dovedit că este un luptător neîmpăcat împotriva prostiei omenești, un admirator însuflețit al muncii și talentului, singurele două însușiri cari pot justifica existența cuiva, un îndrăsnit iconoclast, care și-a înfipt totdeauna condeiul de oțel în ranele mediului lui, le-a deschis, a lăsat să curgă veninul, așteptând în taină înșănătoșirea lor. După ce ai citit opera lui Caragiiale

ria celor asupriți. Altminteri ar fi aflat că cei 16 teologi români au fost excluși din seminar pentru că s'au solidarizat cu un coleg al lor, tras la răspundere pentru că a vorbit cu un coleg bolnav, în infirmeria seminarului, românește.

Aceasta o recunoaște și un comunicat oficios al conducătorilor seminarului, cari au încercat să „lămurească” însă opinia publică ungurească, prezintând pe cei 16 teologi români, iubitori de limbă și de lege, ca elemente antipatriotice.

De Sâmbătă seminarul din Oradea-mare a scăpat și de elementele aceste „trădătoare de neam”. Cei 16 teologi se vor răsfirea pe la seminariile noastre românești, urmăriți pretutindeni de recunoștința noastră a tuturor pentru ținuta lor bărbătească.

Dar nici cea mai caldă răsplată românească nu va putea să-i facă să uite pentru totdeauna nedreptatea ungurească... Și veșnic își vor aduce aminte că au fost alungați pe nedreptul, în miez de noapte, de acolo unde ar trebui să stăpânească adevărul și dreptatea.

Și ajunși odată să-și împlinescă chemarea de apostoli îndreptători ai poporului nu ne îndoiim că vor fi și atunci cea ce au dovedit cu acest prilej:

Luptători neînfricați pentru limba și legea strămoșească.

In cele următoare vom povesti cum s'au petrecut lucrurile:

Vorbă românească oprită.

„Nagyvárad Napló”, care — fără îndoială — nu poate fi acuzată că ar fi mai puțin șovină decât celelalte foi ungurești, scrie următoarele despre incidentul care a avut drept urmare excluderea celor 16 teologi români:

„Săptămânile trecute s'a îmbolnăvit un teolog român, Ioan Cosma care a fost dus în infirmeria seminarului, unde l-a vizitat un coleg al său, Gheorghe Bone. Amândoi au început să vorbească românește. Deodată, însă, îi oprește un teolog ungur, care făcea inspecția, spunându-le:

— Să vorbiți într-o limbă pe care o înțeleg și eu, căci e dreptul și datoria mea ca să știu ce vorbiți.

— Noi vorbim limba noastră maternă, fiindcă avem dreptul s'o vorbim! i-a răspuns Bone.

A doua zi, Bone a fost denunțat prefectului seminarial. Bone a povestit incidentul așa cum s'a întâmplat, adăugând că teologii români au dreptul să converseze în limba lor maternă; chemarea lor de viitori preoți români îi silește chiar să-și cultive limba maternă.

Prefectul i-a amintit de o veche dispoziție prin care se impune seminaristilor folosirea obligatorie a limbii ungurești. Bone a declarat din nou că nu se lapadă de limba românească.

A doua zi s'a convocat un consiliu de profesori, prezidat de episcopul Lányi, rectorul seminarului. Au fost citați înaintea consiliului toți teologii. S'a luat interogatoriu lui Bone, care a declarat că limba românească e limba maternă a teologilor gr.-cat.; că chemarea lor ca preoți o vor împlini în comine românești, potrivit liturghiei românești, prin urmare au trebuință de cultivarea limbii românești. De altminteri, spune Bone, crede că au și dreptul să converseze în limba românească.

Episcopul Lányi i-a muștrat pe elevii români, declarându-le că în seminar este îngăduită numai vorba ungurească și că ceie se împotrivesc vor fi pedepsiți.

Cuvintele aceste au făcut impresie penibilă asupra elevilor români, din șirul cărora a ieșit Bone și, cu glas înalt și emoționat, i-a dat episcopului următorul răspuns:

„Dacă ne luați limba, luați-ne și reverenda! Eu nici o clipă nu mai stau în acest seminar.”

Cu aceste cuvinte Bone a părăsit sala. Această scenă, cu adevărat dramatică, a făcut impresie adâncă asupra tuturor celor de față. După o pauză, episcopul s'a adresat elevilor români, întrebându-i dacă se solidarizează cu colegul lor.

Răspunsul, neașteptat de profesori, a fost da. Toți elevii români au declarat că nu renunță la dreptul de-a vorbi, ei între ei, când vor ei — românește.

Sfârșitul a fost excluderea tuturor 16 teologi români.”

Pervertiri oficioase.

Excluderea teologilor români a provocat pretutindeni o senzație pe deplin motivată. Chiar și în sânul societății ungurești din Oradea-mare s'au găsit mulți cari au condamnat, pe față, acest act de șovinism turburător. Conducătorii seminarului au grăbit deci să publice un „raport oficial” despre cele petrecute, ridicând împotriva elevilor români acuza că vorbesc românește în mod demonstrativ nu numai în seminar, ci și pe stradă (!);

căși bat joc de colegii lor unguri și-i iau în zeflema pentru sentimentele lor ungurești, că nu vreau să cânte ungurește etc. În același timp, însă, recunoaște și acest comunicat că motivul excluderii a fost incidentul din infirmerie.

Mai spune apoi că numai unul dintre elevi a fost exclus (Bone), iar ceilalți s'au solidarizat cu el și au plecat de bună voie.

Comunicatul oficios încheie:

„Elevii rom.-cat. au dovedit în zilele aceste o atitudine demnă de laudă. Cel mai frumos moment a fost momentul când elevii români au părăsit seminarul. Elevii unguri au intonat, într-o izbucnire de însuflețire înălțătoare, imnul ungureș...”

O anchetă românească.

Toate aceste afirmații sunt reduse la valoarea lor de pervertiri tendențioase prin declarațiile a chiar elevilor excluși. Duminică dimineața, episcopul român al diecezei de Oradea-mare, Dr. Demetriu Radu, care a sosit acasă numai Sâmbătă seara, i-a însărcinat pe canonicii Ioan Buteanu, Dr. Florian Stan și Dr. Cornel Bulc, să ia interogatoriu elevilor români.

În deplină conformitate, elevii români au declarat că toate acuzele ce se aduc împotriva lor sunt neîntemeiate. Ei s'au supus întotdeauna disciplinei. S'au solidarizat cu colegul lor exclus, Bone, care a părăsit seminarul numai decât, dar după ce mai târziu li-s'a explicat că li-se îngăduie conversația în limba românească, dacă nu o fac în mod demonstrativ, s'au supus și și-au cerut scuzele dela rector. Cu toate acestea au fost cu toții excluși.

„In ploaie și în vânt.”

Cât de puțin crezământ merită afirmația comunicatului oficios, că „ceilalți elevi români au părăsit seminarul de bună voie”, se învederează din următoarea expunere a ziarului ungureș „Nagyvárad Napló”:

„Sâmbătă seara, sosind la Oradea-mare, episcopul Dr. D. Radu a trimis pe canonicul Ioan Buteanu în seminar, să-l roage pe Lányi să li-se îngăduie elevilor

trebuie să ai impresia că înaintea ta se ridică un uriaș cu ochii limpezi și departe văzători, cu mâna sigură de lovituri, care pornește singur, cu un zâmbet amar pe buze, împotriva unor gloate. Le distruge fără milă, cu gândul la o apropiată înviere a lor din țărina în care și-a picurat și el sângele suferinței lui. Căci satira lui Caragiale nu este o satiră numai de dragul satirei și maestrul nu este numai un sufler care prin oglinda lui ar vrea să desfigureze viața, numai dintr-o neînțeleasă dorință de a omori, cum se năzuia mai anii trecuți să dovedească un critic al „Vieții Rom.” Nu. Răspundea la această învinuire tocmă Caragiale, când astăvară, la serbările dela Blaj, un personaj oarecare îi adresase epitetul de „marele nostru satiric”.

— Nu, mă, eu sunt sentimental. Ai înțeles? a zis potrivindu-și mâniaș ochelarii pe nas.

Și avea dreptate.

Trebuie scoasă la iveală cu deosebire această din urmă caracteristică a marelui nostru scriitor, nu numai fiindcă dimpotrivă s'ar putea distruge prestigiul moral al operei lui, dar și din punctul de vedere al apărării unor principii de luptă.

Nimeni mai mult ca noi, în frământările din urmă ale vieții noastre publice, nu a putut simți mai mult necesitatea ivirii unui Caragiale în mijlocul nostru. Un al doilea Caragiale, care să expună cu același talent și aceeași îndrăzneală îndărătnică toate minciunile vieții noastre, întregă rana adâncă, care bolnăvește corpul nostru național. Sub acest raport se și poate ușor înțelege pentru ce a fost adus de mărturie atât de des în coloanele „Tribunii” scrisul maestrului. Căci săși în-

chipue ori și cine ce imens folos am avea pe urmele activității unui scriitor care a știut să tipărească aproape înspăimântătoarea schiță „Boborul”, cât de mult s'ar ușura societatea noastră dacă un Caragiale, un spirit destructor ca el, și-ar lua asupra lui sarcina să doboare toate mărimile noastre false. Sunt clipe în viața popoarelor când se simte necesitatea distrugerii, o destrucție întemeiată pe un fond moral, bine înțeles.

Dar un Caragiale ardelean nu s'a născut încă și noi trebuie să ne mulțumim cu cel care există acum peste munți și pentru întreg neamul nostru, în plină splendoare a activității lui literare, deși a împlinit zilele trecute șasezeci de ani. Opera lui trebuie răspândită cât mai mult în mijlocul nostru, cugetarea lui trebuie sădită în mentalitatea românilor dela noi, prin el trebuie regenerat spiritul nostru public.

Aceasta se poate face mai ușor grație unor împrejurări cari trebuie să învelească pe orice admirator al maestrului.

Se știe, Caragiale în vremea din urmă, de un an de zile, s'a interesat foarte mult de noi. Adeseori ne-a și cercetat. A fost la serbările dela Blaj, venind și plecând în Germania, s'a oprit de multe ori pe la Brașov, Sibiu, Arad și Budapesta, lăsând peste tot locul amintiri neșterse în sufletul acelora cari au putut să-l înțeleagă. Ochii lui scârpători de inteligentă s'au oprit cercetător asupra multor specimene ale societății noastre, scorminindu-le în suflet. Gestul lui larg, tresăririle nervoase cu cari își întovărășeste totdeauna vorba plină de spirit și comparațiile lui isbitoare, nebănuite de limpezi, vor fi făcut pe mulți să se oprească cu respect în fața lui. Glumele lui, legen-

dele asupra lui, au început să se colporteze și pe la noi.

Dintre cele multe însemnez aici numai una care-l caracterizează. A povestit-o d. Paul, distinsul profesor și publicist ieșan originar dela noi, la serbările dela Blaj, în legătură cu colaborarea lui D. Zamfirescu la „Românul”.

Se zice că era o ședință literară a „Junimeii”. Caragiale lipsea. Duiliu Zamfirescu, folosindu-se de ocazie, — maestrul îi făcea totdeauna aspre critici „pesimistului dela Soleni” și ilustrului eiocoi ardeleanofob — a scos niște file din buzunar să cetească o poezie. Când era cu ceșitul pe la mijloc, deodată intră Caragiale:

— Protestez! D. Zamfirescu profită de absența mea.

— Bine, a zis Maiorescu, d. Zamfirescu va ceta din nou.

Și Duiliu a început să cetească iar dela început. La fiecare strofă răsuna însă glasul lui Caragiale, cu comentarii prea puțin favorabile. Atunci a intervenit din nou Maiorescu:

— D-le Caragiale, te rog să-ți spui observațiile la sfârșit.

— Prea sunt multe și le uit, a răspuns maestrul în hohotul asistenței.

S'a făcut însă o nouă intervenție și Caragiale a trebuit să ia în mână al doilea manuscris al poeziei lui Zamfirescu, ca să însemneze cu o cruce, fiecare rând excepționabil. A făcut maestrul cruce, a tot făcut pe marginea filei, până s'a săturat și a trântit creionul cu manuscris cu tot, sticgând enervat:

— Bine domnilor, asta nu mai e poezie, asta-i cântir!

români să petreacă noaptea de Sâmbătă în seminar. Rectorul Lányi a răspuns că regretă că nu poate împlini cererea. Și cei 15 elevi au fost nevoiți să părăsească seminarul noaptea, într-o ploaie torențială... pentru a fi găzduiți în bibliotecă și camerele servitorimii din palatul episcopului Radu."

Cine sunt elevii excluși.

Afară de Gheorghe Bone au fost excluși: Mihail German, Ignatie Kirvai, Iuliu Mărcuș, Gheorghe Pap, Ioan Pasca, Vasile Sopan, Iuliu Szabó, Valer Burcușiu, Sabin Goron, Ștefan Marcu, Aurel Coca, Salvator Dan, Antoniu Popp, Teodor Raicu și Ioan Steer.

Guvernul și excluderea.

Ministrul-Președinte contele Kluen-Héderváry a cerut, pe cale telegrafică, raport dela prefectul Hlatky Endre. Prefectul s'a prezentat numai decât la episcopul Lányi și apoi la episcopul Radu, informându-se despre această chestiune. Despre convorbirile sale cu cei doi episcopi n'a făcut nici o declarație, a spus numai că regretă incidentul. A mai adăugat că era vorba să se înființeze un seminar român în Lugoj. Incidentul acesta poate să face ca seminarul să se înființeze în Oradea-mare.

Sistem de spionaj.

Este mai presus de orice îndoială că excluderea teologilor români se datorește dragostei lor de limbă și lege. Cazul acesta ne desvălește, însă, și un colț tănuit al vieții seminariale din Oradea-mare. Elevii români au fost spionați de colegii lor unguri, cari au denunțat superiorilor tot ce făceau sau vorbeau Români. Și superiorii au tolerat și încurajat această imoralitate...

Cităm câteva cazuri din gazetele ungurești.

Un elev exclus a scris o scrisoare părinților săi anunțându-le că este exclus. A fost denunțat că a scris o scrisoare redacției „Lupta” din Arad (!) în care se cuprind atacuri la adresa seminarului. S'a pornit ancheta și s'a constatat adevărul că elevul a cerut numai sfatul părinților săi.

Un alt elev a fost denunțat că „insultă” națiu-

Cum spuneam, grație că maestrul Caragiale ne-a cercetat în vremea din urmă atât de des, astăzi începe să fie din ce în ce mai cunoscut. Pătrunderea lui în rândurile cetitorilor noștri se datorește însă, trebuie să o spunem și... organului autorizat, care, nu se știe cum, a putut să prindă în coloanele lui pentru câțiva vreme, probabil, cum s'a mai afirmat, în urma dorinței maestrului de a se reintegra între tipurile sale. Se pare însă că tot organul autorizat l-a depărtat pe Caragiale dintre ardeleni. Astăzi, colaborarea maestrului la acest organ care nu înțelege să apocieze valoarea unui scriitor, se mărginește numai la niște simple telegrame de răspuns la felicitări. Cei cari cunosc valoarea operilor literare a lui Caragiale, admiratorii lui fără rezerve, de acum și de mai înainte, nu vor pierde însă nici odată nădejdea de a face din maestrul lor un îndrumător al opiniei noastre publice, și din concepția lui asupra vieții un credeu vrednic de urmat. Intre aceștia se socotește și ziarul „Tribuna” care, deși a suferit puțin din partea maestrului, totdeauna a văzut în el ceea ce este: un mare scriitor al nostru.

nea ungurească. Ancheta a constatat că, în cursul unei discuții în care un teolog german se lauda că e ungar, a zis: „Faci rău că te lapezi de neamul tău”.

Un alt elev, tot în cursul unei discuții, voind să dovedească că nuți poți renega neamul, s'a folosit de metafora: „Du un bou în grajd de cai și vei vedea că nu va nechezia nici acolo...”

Seminar românesc în Orade!

Izbucnirea aceasta a șovinismului unguresc într-o instituție chemată să crească apostoli ai păcii și buneînțelegeri între frați, a stârnit în toată lumea românească adâncă indignare și dorul de-a vedea elevii noștri pe viitor ocrotiți împotriva unor asemenea atentate.

D. Dr. Constantin Lucaciu, vrednicul preot dela Dorolț, a adresat tinerilor excluși următoarele rânduri:

„Bravi leviți ai bisericii și legii românești, voi cari ați fost huiduiți de aziatică furie a decăzuților renegați șovini pentru clasică voastră iubire de neam și limbă — din templul iubirii evangheliei lui Hristos, violat cu nerușinare de preoți porecliți ai lui Hristos și săturați în loc de blândețe cu furor hunicus — sunteți salutați, sunteți după vrednicie apreciați pentru românească împlinire a datoriei voastre sfinte de întreg neamul care cu mândrie vă numește fii ai săi.

Un popor care are atât de bravi fii, ride cu dispreț la opintirile vrăjmașilor ajunși la nebunie și paroxism.

Pentru crearea unei facultăți teologice în dieceza gr. cat. română a Orăzii-mari — ofer venitul meu de un an.

Dorolți, 12 Februarie n. 1912.

Constantin Lucaciu,
preot.

Nădăduim că fapta nobilă a părintelui Lucaciu va găsi răsunset larg în toate păturile poporului nostru.

Insultarea brutală a preoțimei noastre.

Presa ungurească, în majoritatea ei, observă în cazul acesta o atitudine destul de obiectivă. Câteva ziare, spre pildă „Világ”, condamnă în mod hotărât șovinismul brutal ce se manifestă în seminarul din Oradea-mare. Numai câteva gazete de bulevard aprobă excluderea nedreaptă a teologilor români.

Ceea ce săvârșește, însă, cu acest prilej ziarul ovreiesc „Pesti Hirlap” din Budapesta e culmea obrăzniciei. Într'un lung articol de reportaj, plin de minciuni și pervertiri, se aruncă cu ură sălbatică împotriva preoțimii noastre române, insultând cu cele mai murdare cuvinte pe modestii apostoli ai culturii și luminării — pentru că îndrăsnesc săși iubească și limba și legea.

Ca să se convingă și cetitorii români despre orgia aceasta gazetărească, reproducem — cu adâncă scârbă — câteva fragmente.

„A fost nevoie ca teologii români să fie numai decât excluși din seminar, fiindcă s'au încumetat să facă demonstrații împotriva Ungariei..

Și cine este la adecă teologul român? Un tânăr rătăcit și inficiat, eșit din pătura plugarilor, care intră în seminar fără orice cultură sufletească, iar acolo ajunge o sarcină pentru profesorii săi binepregătiți. Când îl sfințesc ca preot — e trădător de patrie de-a binelea, care ar putea fi numai decât lipsit de libertate. Și dacă a ajuns preot și ocupă o parohie oarecare: prosteste poporul său dobitocit, samână sămânța urii împotriva maghiarimii și zădărnicește pacea cu naționalitățile, cu sprijinul congruei statului unguresc. An de an dăm milioane (!) acestui material de oameni prost, în vreme ce câți dintre preoții noștri unguri, catolici și protestanți, flămânezesc și duc lipsă de toate! Cu

nesocotirea lumii ungurești catolice, mîpsterul de culte și instrucție publică le oferă chiar popilor valahi însemnate ajutoare de stat; acelor popi valahi, cari sunt cei mai declarați trădători de patrie.

Acești preoți cu sentimente omenești inferioare, acești popi valahi gr. cat. sau gr. or. și instrucția și-o primesc pe banii țării! Teologii din Oradea-mare, de cari e vorba aici, au învățat și ei pe banii noștri cum să fie trădători de patrie mai perfecți și mai instruiți, — penturcă din tineretul ce iese din gimnaziile valahe se recrutează numai trădători, mizerabil popă valah, care urăște țara! Teologii excluși au ajuns în seminarul din Oradea-mare din școlile dela Brad, Beiuș și Blaj, de unde au adus toate învățăturile profesorilor lor: fecioara maghiară n'are cinste, limba ungurească e un amestec de glasuri de dobitoace, atacă Ungaria, ca să o distrugeți, căci Românimea numai așa va fi fâlbică și mare!

Nici perversitatea nu e o virtute de disprețuit în această lume ciudată și la Valahi, spre pildă, nu e păcat dacă arhierii se îmbată alături de teologi, până cad la pământ!...”

Și se mai găsește Români, între ei și preoți români, cari sprijinesc această foaie ungurească, care nu găsește cuvinte în de-ajuns de murdare pentru a insulta întreaga tagmă preoțească...

Impăcarea dela noi. „Voința Națională”, ziarul oficios al partidului național liberal, înregistrând aplanarea conflictului Goga-Vaida, scrie între altele:

„Inregistrăm cu adâncă mulțămire patriotică această veste, care în cea mai mare parte se datorește străduințelor patriotice ale distinsului nostru amic, d. C. Stere.

Nu cunoaștem amănunțele și nici nu dorim ca ele să fie tratate prin publicitate, deoarece s'ar putea întâmpla ca ele să fie exploatate tot în contra marilor interese ale românismului; comunicatul va preciza tot ce trebuie să știe lumea românească.

Atât și nimic mai mult.

Ca Români cari ținem la prestigiul neamului nostru, suntem fericiți că împăcarea s'a făcut tocmai în aceste momente supreme, când simptomele de prefacere a monarhiei Habsburgilor se accentuiază cu atâta putere la Viena, la Budapesta, Triest, Agram, Dalmația și Bosnia; — când în jurul reformelor militare, cari de 12 ani frământă monarhia vecină, s'a produs acum o nouă diferență adâncă între guvernul austriac și ungar, — Românii de peste munți trebuie săși concentreze toată energia, ca evenimentele ce se vor desfășura săi găsească în orice moment gata, într'un singur bloc, spre a putea săși afirme și ei rostul lor.

Interesele culturale cele mari ale românismului cer în mod imperios ca unitatea deplină să fie peste munți”.

Dr. RÓTH KÁLMAN,

MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.

Strada Bathány 2. (Colțul str. Hunyady)

Cosultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Consultațiuni separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.) Pune dinți și cu plăcere la rate pe lângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

Agitație împotriva Ungurilor.

— La o adunare populară Cehii ard un steag unguresc. —

Foile ungurești în frunte cu imperialista „Budapesti Hirlap” fac epurări la gură din cauza agitațiilor tot mai înverșinate a slavilor din Austria împotriva tendințelor de maghiarizare și a domniei de clasă a grofilor. Un caz recent de atac violent la adresa Ungurilor, a scos din fire pe hegemonii noștri. Nu visau nici odată ca Cehii, pe sprijinul cărora contau totuși — dat fiind antagonismul lor comun împotriva dominației austriace — să le nimicească într'un moment toată nădejdea prin atitudinea lor jicitoare.

Curentul ideii trialiste care caută să câștige tot mai mult atenția cercurilor conducătoare vieneză le cam încălzească puțin planul Ungariei Mari, fără însă să-l poată scoate cu desăvârșire din sufletul abtiazat al Ungurilor. Nici broșura apărută de curând la Zabrebu în interesul realizării cât mai grabnice a uniunii Slavilor dela Sud, cari să formeze a treia parte constitutivă a Monarhiei, n'a scormonit atât de mult îngâmfarea Ungurilor.

Aceștia se cred atât de tari, încât o schimbare a constituției monarhiei în defavorul lor ar fi aproape o imposibilitate.

Atât numai, că popoarele din Monarhie nu se cred datoare câtuși de puțin să sprijinească dominația de rasă și de clasă în Ungaria și nici nu se pot solidariza cu pofta tot mai acută de subjugare a neamurilor nemaghiare din țară.

Ideile democratice, părinții votului universal în Austria creiază o atmosferă tot mai favorabilă desrobirii tuturor națiunilor din imperiul întreg și ele sunt chemate să rezolve și în Ungaria feudală chestia atât de agitată a dreptului electoral egal și secret, menit să schimbe starea deplorabilă în care ne găsim.

În fața acestui curent puternic, cerut de spiritul timpului, hegemonii unguri nu vor putea decât să bată în retragere.

Pentru susținerea propagandei democratice s'au aliat astăzi toate neamurile doritoare de libertate și Ungurii se văd încolțiți și atacați ori unde se dă prilej potrivit pentru aceasta.

Un astfel de caz, s'a întâmplat în Praga Cehilor, unde un steag unguresc a fost demonstrativ ars în ochii publicului.

Asupra acestei agitații antimaghiare primim următoarea corespondență:

Praga, în 11 Februarie.

Astăzi s'a ținut pe insula Sofia o adunare populară la care au luat parte peste trei mii de oameni. Au vorbit pe lângă deputații Smealka și Klofac reprezentanții delegațiilor studentești slovace, croate și sârbe.

Oratorii au desfășurat în vorbirile lor situația politică în Croația, — arătând că numirea noului ban Cuvaj este un atac nou adus sentimentelor de unire a Slavilor dela sud.

Cuvaj au spus oratorii este unealta guvernului unguresc, ale cărui tendințe de maghiarizare cu forța trebuie distruse.

După sfârșitul adunării mulțimea a pornit spre piața Vencel, manifestând sgomotos împotriva Ungariei și a banului Cuvaj. Un grup de studenți purtau în batjocură colorile ungurești legate de un baston. Aproape de piața Vencel studenții au dat foc steagului unguresc și resturile le-au tărit prin noroi în mijlocul unei animații de nedescris. Poliția a trebuit să intervină fără însă a putea liniști pe manifestanți, cari arunau potop de injurii la adresa Ungurilor.

A trebuit să se dea un atac formal cu sabia, pentru a se putea salva flamura ungurească batjocorită.

Manifestanții au răspuns cu petrii, pe care le aruncau cu furie asupra poliștilor.

În învălmășala aceasta s'au putut totuși opera câteva arestări.

Batjocurirea aceasta a steagului unguresc a alarmat întreaga presă maghiară, care în articole pline de injurii se aruncă asupra Cehilor.

E bine, că li-s'a dat și Ungurilor odată prilejul, de a simți o revoltă sufletească, cu care ei ne învrednicească aproape zilnic. Căci de câte ori n'am anunțat cu o legitimă indignare necinstirea flămurei noastre naționale din partea forței publice ungurești, fără ca o singură dată să ni-se fi lat

satisfacția cuvenită? Sentimentul național este cea mai sfântă comoară a sufletului neamurilor. Și la popoarele asuprite acest sentiment este și mai sfânt și mai bogat.

Intrunire de protestare.

Cernăuți, 9 Februarie 1912.

Membrii societății academice „Junimea” din Cernăuți, în urma verdictului de achitare dat de curtea cu juri din Iași în procesul de calomnie Cuza—Socor, s'au întrunit într'o adunare de protestare în cabinetul societății din „Palatul național”. Referentul întrunirii, d. Alecu Isăceanu, a făcut un larg istoric al procesului intentat de d. Cuza jidovului Socor, documentând cu citații din debaterile procesului și părerile adevăratei prese românești, că delinquentul Socor și-a dat numele pentru o broșură scrisă de jidani, tipărită cu bani jidovești și pusă în serviciul Cahalului, care ajutat de politicieni vânduți străinilor duce o desperată luptă contra noului curent, înființat de A. C. Cuza și N. Iorga, prin care se cheamă un neam întreg la o nouă viață de muncă, de cinste și de jertfă. Vorbitorul a infierat cu o vădită indignare și durere sufletească decadenta morală și coruperea de conștiință, de care au dat dovadă cei 12 jurați din Iași prin nesocotitul verdict ce l-au dat contra celui mai elementar bun simț și dreptate omenească. A citit părți din discursul dlui Matei Cantacuzino, ținut la întrunirea de protestare din Iași, unde dsa a declarat: „Venisem, fără să mă fi gândit a vorbi, ci numai ca să fiu lângă voi pentru Cuza. La d. Cuza este o credință, care ne însufletește pe noi toți. E o credință precumpănitoare în această țară. O operă ca dlui Cuza trebuie respectată. În broșura dlui Socor în fiecare pagină se vede gândul de a țerfeli nu numai un om, ci și universitatea. Am venit aci, ca să pot spune lui Cuza: „Fii liniștit, iubite colega. Ceea ce s'a scris împotriva ta nu te poate atinge. Tu te bucuri de stima, iubirea și considerația noastră”. Iar studenților d. M. Cantacuzino li-a spus: „Dela Dvoastră se cere iubirea de neam, iubirea de știință din toate puterile Dvoastră”. Datoria noastră, a sfârșit d. Isăceanu, este să luptăm din răsuperi contra anarhiei morale, ce tinde să se instăpânească în viața publică a țării Românești.

D. Aurel Ștefanelli spune, că datoria noastră de membri ai societății „Junimea” e să protestăm cu toată energia contra jidanilor și jidoviștilor, cari atacă pe iubitul nostru membru onorar, profesorul A. C. Cuza. Ori ce atac îndreptat contra lui se îndreaptă contra societății noastre, în care creștem și ne formăm în direcția arătată de dânsul. Pentru noi, ca și pentru neamul întreg, profesorul Cuza este o mândrie, cătră care se îndreaptă priviri și nădeji de pretutindeni...

Au mai vorbit dd. Ilie Dugan, Ilie Toroușiu, G. Crișan, C. Vicol, D. Gallin, Traian Popovici, toți relevând marile merite ale dlui Cuza în deșteptarea conștiinței naționale la Români de peste hotare. La sfârșit s'a expediat dlui Cuza următoarea telegramă

A. C. Cuza profesor universitar
Iași Str. Codrescu 1.

Societatea academică „Junimea” din Cernăuți luând cu indignare la cunoștință sfârșitul procesului, ce Pați intentat calomniatorului evreu Socor, vă încumjură cu toată dragostea și admirația asigurându-Vă de neclintita ei credință în ideile, pe cari le propoveduiți pentru ridicarea neamului din care facem parte”.

Referentul întrunirii, d. Alecu Isăceanu a citit următoarea moțiune, care s'a votat cu aclamație și însufletește:

Moțiune.

„Societatea academică „Junimea” din Cernăuți întrunită astăzi 27 Ianuarie (9 Febr.) 1912 în cabinetele societății luând la cunoștință din raportul referentului și cuvântările oratorilor despre sfârșitul procesului intentat de domnul A. C. Cuza, prof. la universitatea din Iași, evreului calomniator Emanuel Socor care și-a dat numele pentru o broșură scrisă de jidani, tipărită pe bani jidovești în editura fișiceii „Facla” din București prin care se acuza de plagiată monumentală operă „Despre poporație” a dlui A. C. Cuza, studiu știin-

țific premiat de Academia Română și apreciat cu mari laude de universitatea din Iași, vede în verdictul de achitare al jidovului calomniator, de cătră cei 12 Români ieșeni, o adevărată provocare la adresa sentimentului public al Românilor de pretutindeni, o dureroasă și adâncă corupție a conștiinței românești, care ne desgustă, ne întristează, ne pune pe gânduri, și ne zdrobește toată credința în Tara nădej-dilor noastre de mai bine...

Condamnă cu toată tăria amestecul politicienilor vânduți străinilor în acest proces, unde în tovarășia Cahalului, s'a dus o luptă desperată contra școlii nouă, a domnilor A. C. Cuza și N. Iorga, prin care se omoară străinismul și se trezește conștiința națională și mândria noastră de neam, nu numai în Țară, dar mai ales la Români de peste hotare. Declaram în toată curăția sufletelor noastre tineri că suntem aderenți neclintiți ai curentului naționalist — de muncă, de jertfă, de cinste și care nu e al acelor bătrâni ce se duc lăsându-ne rușinea și păcatul, ci al tinerilor cari vin din școala muncii și a idealismului. În numele întregii suflări românești din Bucovina gloriilor apuse, astăzi prădată și jăfuită ca la drumul mare de jidovimea cutropitoare, increzătorii în puterea biruitoare trimitem celor 12 jurați istorici din Iași cinstea cuvenită „oamenilor fără conștiință și fără onoare, fără frică de Dzeu și rusine de oameni”, apostolului neamului iubitul nostru profesor și membru onorar A. C. Cuza verdictul dragostei și admirației noastre, iar fraților universitari ieșeni inima și sufletul nostru.

Intrunirea a luat sfârșit la orele 7 seara.
Gh. Socoluc.

O nouă societate de maghiarizare A. M. K. E.

Ziarele ungurești din Oradea-mare aduc informații însufletește despre înființarea unei secții în Bihor a cunoscutei societăți de maghiarizare A. M. K. E. o societate similară cu faimoasa Emke din Ardeal, care are cenirea să maghiarizeze naționalitățile din sudul țării. În fruntea noii secții din Bihor stă d. Miskolczy Ferencz, apostolul păcii maghiaro-române de dăunăzi, la masa episcopului Radu. Ziarele ungurești spun că secția va înființa un internat pentru creșterea de ieniceri, din fiii poporului român, cărora li-se va interzice să-și vorbească limba maicii lor și să se mai numească români.

Iată, câtă dreptate aveam, să respingem glasul de sirenă de dăunăzi dela masa episcopului Radu, despre cari caraghioasele ziare din București „Minerva” și „Universul” publicau rapoarte chilometrice, ca despre un mare și îmbucurător moment în politica noastră națională. Acum, acest Miskolczy, care declama dăunăzi atât de frumos despre necesitățile istorice ale păcii românilor cu ungurii își traduce în faptă astfel ideile, că se pune în fruntea unei societăți notorii de maghiarizare și inițiază institutele de desnaționalizare pe seama nenorociților români din Bihor.

Energia cu care am combătut înfrățirea din Oradea-mare a stărnit oarecare resens și în anumite cercuri dela noi, totdeauna susceptibile pentru tactul diplomatic, pe care „Tribuna” nu vrea să-l înțeleagă. E poate locul să întrebăm, cine iese totdeauna păcălit din aceste abilități tactice a o seamă de oameni ai noștri? Nu totdeauna cauza națională. Cazul Miskolczy, e destul de recent și destul de brutal, ca să putem trage odată pentru totdeauna cuvenitele consecințe din aceste mese și banchete diplomatice.

În apelurile lansate de secția din Bihor vedem de altfel înșirați și pe vre-o câțiva români. Chiar în fruntea noii societăți de maghiarizare vedem alături de contele Tisza István contele Széchenyi Miklós și baronul Szentkereszty Gábor, președintele curții de apel, cunoscutul dușman de moarte al românilor pe — P. S. Sa Episcopul Radu. Trebuie să amintim însă că „Românul” de azi, desminte „din izvor autentic” că P. S. Sa Episcopul Radu, ar avea vre-o legătură cu aceasta societate și că ar intra în șirul membrilor ei.

Dintre români mai găsim pe inevitabilul Mangra, Rednik Gábor, deputat dietal, Rokszin Miklós, protopop gr.-or., Dr. Rednik János medic,

Tempelean Dezső, protopretor, Nyistor Alajos, protopretor în pensiune, Dosseanu P. Adrian, protopop în Vascau, Dr. Gerlân Gábor subnotar la comitat și Gera Sándor, administratorul domeniilor episcopale gr-cat. Beiuș.

Vor avea acești români de naștere omenia să refuze „cinstea” ce li-se face, de a se înrola de membri la o societate, care urmărește distrugerea neamului lor?

Și trădătorul vicar din Oradea-mare, crede că va putea provoca la infinit opinia publică românească? Se poate atâta decădere, ca un vicar al bisericii ortodoxe române, să fie membrul unei societăți de maghiarizare ca Amke? Asta numai un Mangra o poate crede, suntem însă convingși că pe scaunul de vicar al unei biserici românești nu va putea sta un astfel de om. Au și infamiile oarecari margini.

Nuoi tratative cu opoziția.

Ministrul Lukács la Viena. — Lupta contra obstrucției. — Disolvarea parlamentului aprobată.

Arad, 13 Februarie.

Ziua de Duminecă a adus în politica ungurească o senzație neașteptată. Ministrul de finanțe Lukács László a fost chemat de contele Khuen-Héderváry la Viena. Călătoria lui Lukács la Viena a pus în circulație numai decât zvonuri despre demisia contelui Khuen-Héderváry și însărcinarea lui Lukács de-a alcătui noul cabinet. Unele ziare scriau chiar că Lukács se va întoarce din Viena ca ministru-președinte. Toate combinațiile aceste s'au dovedit însă numai combinații.

Lukács a fost în Viena, dar nu la dorința Maj. Sale, ci numai la dorința ministrului-președinte și nici n'a fost primit în audiență. Zvonurile aceste au îndemnat însă, pe contele Khuen-Héderváry să facă de pe acum declarații în ce privește situația. Declarațiile aceste sunt foarte optimiste și culminează în nădejdea că „neașteptatele concesiile militare” ce le aduce din Viena vor îndemna partidul kossuthist nu numai să renunțe la obstrucție, ci chiar să ia lupta împotriva eventualei obstrucții justhiste. De altminteri și pe seama justhiștilor a adus contele Khuen promisiunea că la toamnă va prezenta Camerei proiectul de lege al reformei electorale.

Zvonurile despre o eventuală disolvare a parlamentului se mențin cu stăruință. În cercurile guvernamentale se afirmă că Maj. Sa și-a dat învoirea prealabilă și la această măsură.

Audiențele lui Khuen.

Duminecă și Luni, contele Khuen-Héderváry a continuat tratativele cu guvernul unguresc. Atât Duminecă, cât și Luni a fost primit de Maj. Sa în audiență de câte o oră.

Duminecă a fost primit în audiență și ministrul-președinte austriac Stürgkh.

Lukács în Viena.

Duminecă după amiază, ministrul de finanțe Lukács a fost de urgență chemat la Viena. Călătoria aceasta a dat naștere la zvonul despre demisia contelui Khuen. În mod oficial se afirmă că această călătorie alui Lukács a fost necesitățile de redactarea modificărilor ce se vor introduce în proiectul de lege despre reformele militare.

Lukács a avut mai multe consfătuiri cu contele Khuen, fără a se prezenta în audiență la Maj. Sa.

Disolvarea parlamentului.

În cercurile politice din Viena se afirmă că ministrul-președinte ungar a cerut dela Maj. Sa încuviințarea unei eventuale disolvări a parlamentului. Maj. Sa a și is-

călit decretul de disolvare. Dacă opoziția va continua obstrucția, contele Khuen va aștepta 14 zile, iar după aceea va disolva parlamentul.

Declarațiile guvernului.

„Pester Lloyd” publică în numărul său de azi, câteva declarații importante ale contelui Khuen.

Contele Khuen — scrie „P. Lloyd” — s'a întors din Viena cu însemnate concesiile, cari cu siguranță vor dezarma opoziția kossuthistă. Cercurile guvernamentale speră că elementele opoziționiste serioase vor combate și ele obstrucția, fiindcă ministrul-președinte aduce din Viena concesiile neașteptate de mari și însemnate.

În ce privește partidul justhist, guvernul nu nutrește speranțe mari că va dezarma. Cu toate aceste contele Khuen va declara în ședința de Joi a Camerei că guvernul încă în toamna acestui an va prezenta Camerei proiectul de lege despre reforma electorală. La nevoie Camera va aduce o hotărâre prin care guvernul e obligat să prezinte proiectul până la toamnă.

Dacă justhiștii cu toate aceste vor continua obstrucția, guvernul va primi lupta și speră că va înfrânge orice obstrucție.

Discuția reformelor militare.

Ședința de Luni a camerei deputaților a fost formală. Ședințele s'au ajurnat din nou până Joi, 14 Februarie, când se va relua discuția reformelor militare.

Tratative noi cu opoziția.

Din Budapesta se anunță: Contele Khuen-Héderváry va continua tratativele cu șefii opoziției, comunicându-le condițiile sale.

În cercurile opoziționiste noua apropiere a contelui Khuen nu face nici o impresie. Justhiștii sunt hotărâți să reia obstrucția tehnică îndată în ședința de Joi.

Cronică din Paris.

O sărbătoare românească la Paris. — Activitatea Ligei culturale, secția Paris. — Un hoț de pardesiuri. — Arestarea unui Român, hoț de hoteluri. — Succesul unui pictor român la expoziția din Monaco. — Românii în Franța.

Comitetul studenților români din Paris, a organizat o serbare cu prilejul marelui date a unirei pricipatelor române. Ea a avut loc într'adevăr, în Ateneul Saint-Germain, sub binevoitorul patronaj al dlui Labovary, ministrul român în Franța. Luera măhnitor însă: serbarea aceasta a cărei rațiune de a fi era de fapt aniversarea celor două mari țări românești, s'a desfășurat foarte drăguț, este adevărat, dar ea o serbare banală, și nici pomenitu-s'a în cursul programului de data istorică pe care toți Românii o prăznuesc în aceea zi. În program am putut ceti în realitate, că d. C. N. Irim va ține o conferință: 24 Ianuarie! Și mai era vorba ca un cor de studenți să întoneze Hora Unirei. Când am pătruns însă în sala Ateneului Saint-Germain, am constatat o mișcare neobișnuită printre studenți, și, ce era mai curios, mai mulți sergenți polițienesci a căror privire bănuitoare te cerceta ca la intrările anarhiste. După aceea serbarea a început în mod cât se poate de regretabil: un grup de studenți a cetit o declarație prin care se vestea că d. Irim nu are voie să țină conferința anunțată, din pricina pe cari eu nu le cunosc și nici nu vreau să le cunosc. Studentul Bădărău a laut, la tribună, apărarea dlui Irim. Cei din sală au huiduit, alții au aclamat; scurt, a fost o scenă regretabilă, cu atât mai regretabilă, cu cât studenții români invitaeră și o parte din colegii lor francezi, la această sărbătoare românească. Bietii Francezi au rămas foarte surprinși de felul cum se începseră serbarea. Mai târziu, am observat pe buzele lor

zimbete de ironie. Unul din ei, care nu putea că curioasă legăturile strinse pe cari le am cu România din Paris, mi-a spus cu naivitate: „O țară energetică Români! Aștia! Aud că sunt mai nihilisti decât Rușii”. Am protestat, dar n'a vrut să mă creadă; se credea mai bine informat decât mine. L'am convins în sfârșit, spunându-i că mai toată viața mea de până acum am petrecut-o printre Români, așa că îi pot cunoaște bine.

Cu toate că programul s'a executat cu multă înasufletire, o jenă ciudată i-a stăpânit pe auditori multă vreme după începutul serbării. Evenimentele cu care începuse serata, mai spăsu încă asupra spiritelor. Încet-încet lumea și-a revenit în fire. Și s'a ascultat cu drag concertul de violoncel al dlui Massalaki, cu simpatie versurile dlui H. Furtună, cu o mare admirațiune concertul de piano al dlui George Boskoff, eminentul virtuoz român cu renume european. Apoi dnii Georgescu — Rachtivan și dsoara Penescu au interpretat un poem liric de d. Moșoiu, poem care conține versuri dragute. Și s'a început dansul, care a ținut până la ceasurile două din noapte.

Bilanțul serbării a fost în definitiv favorabil. Lume a asistat foarte multă.

V'am vorbit în mai multe rânduri de succesul cu care sunt cultivate șezătorile românești la Paris. Se pare că această frumoasă activitate se va continua și pe viitor, dacă judecăm după următoarea circulară pe care o primese și pe care v'o trimit spre publicare:

Onorat... Domn...

Avem plăcerea, să vă înștiințăm că noul comitet al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor secția Paris, compus din dnii A. Bădărău-Tomsa, președinte; Dr. Petre Mihail și Ion P. Athanasescu, vice-președinți; Nestorescu, secretar; C. Motas, casar; P. Athanasescu și Alfred Moșoiu, membri, — a hotărât să organizeze o serie de conferințe — fixată după cum urmează în alăturatul program, — care să aducă în discuțiune marile probleme ale vieții neamului nostru.

Intr'adevăr scopul ligei — nicăiri, și mai cu seamă în marele centru intelectual în care ne aflăm — nu este apropierea culturii generale, ci: Lămurirea minții și încălzirea sufletului pentru tot ce este românesc. Căci numai printr'o educare uniformă și specific românească a sufletelor noastre, putem desvolta puterile creatoare de cultură ale neamului din care facem parte, și a-i pregăti astfel un viitor glorios. Nădăjduind onorat... Domn... că străduința noastră de a oferi compatrioților noștri dela Paris clipe de o viață românească sănătoasă va găsi un echou entuziast în sufletul Dvoastră, vă rugăm, să binevoitiți a lua parte la conferințele ce anunțăm, și a vă încrie totodată ca membru al Ligei.

Primiți expresia considerațiunei noastre.

Comitetul.

Programul conferințelor:

1. Neculai Șerban, Pentru a ne ridica țara — 17 Februarie.
2. A. Bădărău-Tomsa, Chestiunea agrară — 24 Februarie.
3. Tiberiu Crudu, Literatura populară — 2 Martie.
4. Dr. Petre Mihail, Starea sanitară a țării — 9 Martie.
5. C. N. Irim, Problema economică a clasei mijlocii — 16 Martie.
6. Ion Lugoșanu, Votul universal — 23 Martie.
7. Horia Furtuna, Literatura cultă — 20 Martie.
8. Dsoara Vlaicu, Bunurile și cusurile noastre — 6 Aprilie.
9. Neculai Șerban, Rolul bisericii în istoria poporului român — 13 Aprilie.
10. Vasile Stoica, Românii din Ardeal și țara ungurească — 20 Aprilie.
11. A. Bădărău-Tomsa, Românii din Bucovina, Basarabia și Macedonia — 27 Aprilie.

În afară de aceste conferințe se vor mai ținea și altele cu ocazia serbărilor, ce se vor organiza în cursul anului, și mai târziu când — odată cu venirea toamnei — se va reîncepte activitatea Ligei.

Toate conferințele se vor ținea în localul Ligei. — Rue de Seine, 40 — afară de aceea a dsoarei Vlaicu care va fi dezvoltată în localul Căminului studenților români — Rue Pierre Curie, Nr. 18.

— Ce păcat că pe lângă frumoasă activitate a Românilor din Paris, căci putem înregistra fapte regretabile, săvârșite tot de Români. Așa, ziarele parisiene anunțau mai zilele trecute, arestarea unui Român care își făcuse o specialitate, furind paltoane de prin cafenele și restaurante și depunându-le apoi la Muntele-de-Pietate. Imprișinatul, al cărui nume nu-l mai țin minte și-a apropiat astfel patruzeci de paltoane și pardesiuri străine, faptă pentru care zace astăzi în închisorile pariziene, alături cu apăsii de aici și cu ființe cari formează drojdia societății.

— Mai citesc în „Le Journal” de astăzi, că la Nizza a fost arestat românul Nicolae Dimulea, unul din cei mai primejdioși hoți de hoteluri. Dimulea face parte dintr-o bandă internațională de juncași, bandă organizată cu îngrijire, și ai cărei membri vizitează odăile bogătașilor de prin hotelurile mari europene, cărora le fură banii și giuravnicile ce le găsc. Nicolae Dimulea a de mult căutat de poliția franceză.

— Din fericire, am să vă comunic și vești cari vor bucura pe toți Români. Așa, la expoziția internațională de pictură și sculptură, ce se ține în fiecare an la Monaco, este foarte remarcabil tabloul pictorului român Stoenescu, tablou înfățișând „Mersul unei cete de țigani”. Critica de artă franceză insistă mai ales asupra felului delicios cu care este cizelat tabloul, precum și asupra prospețimei de culori a dlui Stoenescu. De asemenea a expus și printesa Ana-Gargarin Sturdza. Pânza dsale reprezintă portretul foarte reușit al cunoscutului om politic francez d. Denis Puech. Tabloul acesta este considerat cu elogi de critica franceză.

— D. Jean Lahovary a reprezentat la teatrul Comédi-Royale din Paris, piesa într-un act: Coup de canif, care n'a avut însă un succes strălucit.

C. R. B.

Pentru ziarul „Universul”.

Ziarul „lașității de cugetare” cum a fost poreclit „Universul” pentru faptul că în viața politică și culturală a țării nu cutează să manifeste nici o părere, de teama să nu-și jignească interesele sale comerciale în nici o direcție — de vre-o câte-va săptămâni este grozav de guraliv în afacerile noastre interne de aici, are mă rog, și *Iniversul* „idei” „prințipuri” cărora se simte dator să le facă în țară cea mai extinsă propagandă.

Un prieten ne trimite un teanc de numere din „Universul” în care vedem grămădite cele mai fantastice știri, cu cari își proteste oragnul de bulevard cetitorii, alături de pervertirile cele mai mizerabile din cari reese nu numai nota setei de senzații, ci și mentalitatea păcătoasă a individului salariat de Goldiș, pentru a crea o atmosferă dușmănoasă „Tribunei” în țară. Cunoaștem originile acestei campanii a ziarului de bulevard și nu putem decât să protestăm cu toată energia împotriva acestui fel de „amestec” mizerabil cu minciuni, calomnii și pervertiri de fapte și întâmplări, cu cari „orientează” acest soi de presă, publicul.

Atitudinea aceasta scandalosă a numitului organ a îndemnat eri pe d. Goga, să-i adreseze următoarea telegramă:

Redacția ziarului

„Universul”

București:

Profestez împotriva știrilor tendențioase răspândite zilnic de ziarul dvoastră în chestiunile frământărilor dela noi. Dacă nu cunoașteți adevărul cereți lămuriri dar ferivi pentru Dumnezeu opinia publică a țării românești de zăpăceală. Noi Româ-

nii transilvăneni considerăm presa drept mijloc de propagandă a unor idei și suntem penibil atinși de câte ori cetim ziare românești cari din motive de ordin comercial publică știri senzaționale încercând lumea cu tot felul de neadevăruri. Ne obicinuim să aprecia altfel Universul și ne-ar părea rău să fim desmințiți

Octavian Goga.

Așteptăm ca d. Dumitrescu-Câmpina, directorul ziarului „Universul” să pună capăt acestor uneltiri împotriva adevărului și cinstei gazetărești, pe cari le placează individul salariat al lui Goldiș în „Universul” înainte de a ne trge ultimele consecințe față de această abitudine incualificabilă.

Răvaș din Beiuș.

Conferența VIII. — Prelegeri populare. — Balul Casinei. — Calendarul „Doinei”. — Revistă săptămânală. — Un nou membru în reprezentanța „Goșdu”.

Beiuș, 7 Faur.

Concertele aranjate de către despărțământul „Astrei” sunt foarte varii și interesante, fiecare conferențiar căutând să popularizeze cunoștințe de știință, artă, sau literatură. A VIII-a conferință, ținută de d. profesor Francisc Hubic a fost din domeniul muzicii. Ne-a vorbit frumos și atrăgător din „Istoria muzicii”. Și nu numai că a căutat să ne facă cunoscut trecutul acestei arte la diferite popoare, amintind pe toți muzicanții renumiți, — ci împreună cu dnii Ioan Bușița, Al. Chira, G. Mese a cântat la vioară bucăți alese din diferite compozitorii. Așa am fost în plăcută situație să gustăm deliciae artistice a unsprezece compozitori și muzicanți de renume european.

Expunerile dlui Hubic au fost ascultate cu viu interes, iar micii noștri muzicanți răsplățiți cu aplauze.

După conferența viitoare a părintelui Petru E. Papp: „Probleme religioase”, căreia îi va urma o serată artistică, întrecând în postul mare, probabil, confefențele la oraș, vor fi întrerupte.

În cursul postului, după înalte piedeci, în sfârșit, cu primele zile de aer căldicel ne vom pogori la sate să ținem prelegeri și să aranjăm șezători. Un număr considerabil de intelectuali din centru și dela sate s'au angajat să contribuie cu câte două-trei prelegeri populare. S'au anunțat până acum și li-s'au designat și satele unde au să țină prelegeri: dnii Dr. G. Cosma, Dr. I. Ciordaș, Dr. Cor. Nyeș, Augustin Blăjan, Ioan Roșu, Ioan Petra, Lucian Boles, Florian Goina, Miron Papp, Vasile Nicoruța, Ghiță Cosma și Petru E Papp. După seria de prelegeri vor urma altele și totodată proiecțiuni cu schiopticonul și după posibilitate popularizarea cântărilor prin gramofon.

Balul aranjat de Casina română a succes splendid. Față de cele din trecut are o mare însemnătate și prin împrejurarea, că un număr frumos de dame s'au prezentat în costum național. S'a jucat Hora, Sârba, Romana (chiar de două ori) ceea ce până aci nu s'a făcut.

Doamnele Constanța Papp și Miți Cosma, precum și dsoarele Irina Ciurliș, Georgina Papp, Valeria și Elisa Ștefanica, dădeau o înfățișare dragută petrecerii prin costumele românești, de Tulgheș, România și Săliște.

„Doina”, noua noastră tipografie și librărie, având să lupte cu greutățile începutului, până acum n'a putut să se impună publicului într-o formă hotărâtoare. Rolul ei cultural numai acum începe a se desluși mai bine. Totuși „Doina” a căutat să se recomande și până acum în atențiunea publicului românesc. A scos un calendar de masă, — calendar de salon — a cărui execuție perfectă place mult. E un prețios și elegant dar, ce se dă sprijinitorilor și acționarilor, după o existență de câteva luni.

„Doina” ne va aduce însă alte surprize. Pe lângă străduința de a împodobi cu cele mai renumite opere ale scriitorilor noștri bibliotecile intelectualilor din Bihor, va scoate o revistă săptămânală.

Revista va avea mai mult caracter local, căutând să atragă atențiunea publicului din afară asupra stărilor noastre culturale și economice.

Va desgrota din arhive și documente trecutului Românilor din Bihor; va pune la cale monografiile satelor; se va ocupa cu activitatea extrascolară și extra-bisericească a învățătorilor și a proctoilor; va face propagandă pentru „Asociațiune” și celelalte instituțiuni culturale românești și în sfârșit va face agitație vie pentru popularizarea literaturii românești în Bihor, publicând articole de informații.

Se svonește o veste îmburătoare pentru Beiușeni. Devenind un loc vacant în reprezentanța fundațiunii „Goșdu” prin moartea regretatului I. cav. de Pușcariu, privirile sunt îndreptate asupra dlui Dr. Ioan Poenar, jude cercual în Beiuș, unul dintre bunii sprijinitori ai cauzelor noastre bisericești. Dacă această alegere se va face în persoana dsale, vom avea și noi un reprezentant, care cunoscând suferințele de aici, va aduce folos pentru mulți tineri sărguincioși dar săraci dela liceul nostru.

Senin.

INFORMAȚII.

ARAD, 13 Februarie n. 1912

— Șezătoare literară la Curtea română. Din București ni-se scrie: Sâmbătă seara la orele 6 a avut loc la Palat o șezătoare literară. Au luat parte M. S. Regina, Princesesa Elisabeta, prințul Carol, dnele Mavrogheni, Bengescu, gen. Poenaru, dsoarele Sevculici și Ot. Mihail; dnii C. C. Arion, Delavrancea, Davila, Eliad, Bacalbașu, Tzigara-Samurcaș, E. Dall'Orso, Gârleanu, Sadoveanu, C. Pavelescu, St. O. Iosif, Minulescu, C. Moldovanu, Cazaban, Herz, Eftimiu.

M. S. Regina a cetit o scrisoare adresată „Felibrilor” pentru revista „La Cigale”, prin care le trimite o salutare din partea scriitorilor români.

St. O. Iosif ceteste, actul I din trad. piesei „Mărioara” a M. S. Reginei care se va reprezenta la T. Național. Sadoveanu nuvela „Casa amintirii”, Minulescu „De vorbă cu mine însu-mi”, Pavelescu poezia „Întăia răsvrătire” și Eftimiu câteva fragmente din „Cocoșul Negru”.

Șezătoarea s'a terminat la orele 8 seara.

— Serata dela Seminarul teologic ped. din Arad. Aseară a avut loc în sala festivă a seminarului o ședință festivă dată de elevii teologi și pedagogi. Corul a cântat piesele „Imn” și „Bădișor depărtător” de d. Lauran Nicorescu, fiul preotului din Curtici (com. Arad), un tânăr de un remarcabil talent muzical, elev al liceului din Năsăud. S'a mai cântat „Junimea parisiensă”. Studentul în teologie Petru Tieran a cetit despre viața și activitatea lui Tichindeal, inteligent și bine. D. V. Medrea a declamat cu simțire înțelegătoare „Dormi în pace” de Vlăduță. Deosebit de bine a predat un fragment din „Apus de soare” de Delavrancea studentul în teologie Silviu Sabău. Corul a mai cântat de încheiere „Să mergem” marș de Murășanu, iar orchestra imnul național.

Un public numeros și ales a răsplătit cu aplauze pe debutanți.

— Alegerea noilor episcopi din România Cetim în „Seara” din București: Alegerile noilor episcopi se vor face în cursul săptămânei viitoare.

Un personajiu foarte apropiat de d. C. C. Arion ministrul cultelor ne-a afirmat că marale colegiu va fi convocat pentru Sâmbătă 4 Februarie.

Marele colegiu va fi convocat pentru a alege doi episcopi, complectând astfel cele două episcopii vacante, adică: Episcopia de Roman și episcopia de Argeș.

D. C. C. Arion ministrul cultelor în primele zile din săptămâna viitoare când va lucra cu M. S. Regele, va supune M. Sale spre semnare decretul pentru convocarea marelui colegiu iar după semnarea decretul va fi publicat în „Monitorul Oficial”.

După informațiile oficiale până acum pentru cele două episcopii vacante sunt patru candidați.

Pentru episcopia de Argeș sunt: P. S. Arhieru Meletie Constantinianul care e directorul tipografiei cărților bisericești și P. S. Arhieru Calist Botoșeneanul locotenentul episcopiei de Roman.

Pentru episcopia de Roman sunt: P. S. Arhieru Nicodim Băcsoanul Vicarul Mitropoliei lin Iași și arhierul Theodosie Ploceșteanul vicarul mitropoliei din București.

Dr. C. C. Arion ministrul cultelor mai înainte de convocarea marelui colegiu va convoca într-o convocare intimă pe toți membrii sf. Sinod, pe care îi va consulta cu privire la arhierii cari urmează a candida pentru episcopii vacante.

După indicațiile ce ni s-au dat membrii sf. Sinod vor fi convocați în săptămâna viitoare. Joi sau Vineri.

— **Rectificare.** Din greșală s'a lăsat afară titlul cărții dlui N. Iorga *Scrisori domnești*, Vălenii de Munte, 1912, din darea de seamă asupra ei publicată în Tribuna Nr. 22 sub Politica în traducere românească nota 1, ceea ce prin aceasta rectificăm.

— **Comitetul reuniunii inv. gr. or. rom. din despărțământul B.-Clomog** s'a întrunit Joi în 26 Ianuarie (8 Faur) a. c. Comitetul s'a pronunțat și în cauza alegerei unui învățător de deputat la sinodul eparhial.

Președintele dl Petru Băran notifică comitetului cumcă a invitat învățătoria din tract a se pronunța asupra persoanei care să fie candidată și primind răspunsul învățătorilor prezintă toate scrisorile, invitând comitetul a constata, că pentru cine s'a declarat învățătoria.

Comitetul a constatat, că majoritatea învățătorilor s'a declarat pentru Petru Băran inv. în Nerău. În urma votului învățătorilor, comitetul declară de candidat pentru sinodul eparhial din partea învățătorilor din tractul B.-Clomog, pe dl Petru Băran inv. în Nerău, și decide a lansa un apel către alegători, cerându-le sprijinul. — *Un membru.*

— **Logodnă.** Ni s'anunță cumunia doamnei Hortensia A. Paguba cu dl Aurel S. Baron Popp. Felicitările noastre.

— **Numire.** Monitorul oficial sub Nr. 3991—1911 P. publică numirea dlui Dr. Dimitrie Cioloca, profesor în Caransebeș, ca translator pentru limbile maghiară-română și română-maghiară atât pentru traduceri verbale cât și în scris (traduceri și autentificare de documente) pe lângă tribunalul reg. din Caransebeș și județele cercuale de pe teritoriul lui (Caransebeș, Teregoava, Bozovici și Orșova).

— **Avis.** Caut un candidat de avocat cu praxă bună. Doritori de a ocupa acest post sunt rugați a se adresa la subscrisul. **Vasile Pop de Hartianu**, avocat în Sibiu (Nagyszeben).

— **Promotie.** D. George Dănilă, fiul primarului George cav. Dănilă din Hunedoara, a făcut cu succes examenul de doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Felicitările noastre!

— **Bebel bolnav.** Din Berlin se anunță, că șeful partidului social-democrat din Germania, Bebel este grav bolnav. Starea lui dă serioase îngrijorări celor mai de aproape, cari se așteaptă la un sfârșit tragic.

† **Nicolae Tincu**, proot gr.-cat. în Ghiroft, a reținat la 8 Februarie m. în vîrstă de 48 ani.

† **Pavel Gherga**, învățător gr.-or. român în Gornia, a reținat la 9 Februarie n. în vîrstă de 31 ani.

Odihneasă în pace!

— **Un caz mortal cu 606 la Ploesti.** Joi după amiază a încetat din viață la Ploesti proprietarul băilor Slănic-Prahova, V. Slăniceanu, în momentul pe când d. Dr. Munteanu, îi făcea o injecție cu „606”.

Cazul a fost adus la cunoștința parchetului, care a deschis o anchetă.

Comisia medicilor însărcinați cu cercetările medicale, a afirmat că defunctul era într'un grad de debilitate fizică și în afară de aceasta suferea și de artero-scleroză.

— **Intoxicări de metyl-alcool în Sătmar.** Din Sătmar ni se comunică: La un târg de țară dintr'o comună învecinată s'au întâmplat mai multe in-

toxicări de metyl-alcool, a cărui victime au fost transportate la spitalul de aici. Până acum s'a constatat intoxicarea la 14 țărani, dintre cari doi George Dragoș și Ioan Saporan au și murit. Poliția a pornit cercetare pentru aflarea crăsmarului, care a pus în vânzare rachiu-otrăv.

— **Sicinsky în Bihor.** Am adus la vremea sa informația despre evadarea atentatorului Miroslav Sicinsky, din temnița de la Stanislau, osândit la 20 ani pentru omorirea guvernorului Galiciiei a contelui Potocky. Evadarea s'a făcut în taină, pregătită de aderenții politici ai lui Sicinsky, cari s'an îngrijit să-i facă scăparea sigură.

Planul le-a și reușit pe deplin. Deodată cu evadarea, lui Sicinsky i-s'a pierdut urma. Zadar-nic s'a arătat până acum acțiunea poliției, care cu toate eforturile n'a putut ajunge pe urma fugarului. Incercări a făcut pretutindeni, și după cum se anunță din Oradea-mare, chiar și în Bihor. Poliția din Lemberg a trimis o comisie regatorie la Oradea, ca să urmărească pe Sicinsky, care probabil se ascunde în vre-un sat al aceluia comitat. Această presupunere și-o bazează pe faptul, că în Bihor se află și un prieten de-al fugarului, Tur-jancia.

— **Nou leac contra febrei.** După cum se comunică din Paris, la institutul Pasteur se fac incercări cu un nou ser, pentru combaterea febrei, numit „mizarrol” și care e sustras din niște plante ce cresc în belșug în Guatemala. Noul ser are aceleași proprietăți ca și chinina căreia este însă superior neavând urmări grave asupra organismului. Se crede, că „mizarrol” va scoate din us, chinina.

— **Dacă vorești să bei ceai țestit, poți să facerai, oală litru de rum englezesc și o cutie de ceai costă numai 2 cor. Un litru de esență pentru diferite lichoururi 50 ml., un litru esență de rachiu 20 fil. și un litru esență pentru rum 40 fil.**

— **Preservative pentru bărbați și dame bucata 40 ml. Tegături pentru vătămătură, pentru burți precum și alte articole ce se ția de brânze se află la drogueria „Juger” alai Fekete Mihály, Marosvásárhely, Piața Széchenyi. Comandele peste 10 cor se trimit franco.**

Mișcare culturală și socială.

— **Petreceri, concerta.** —

15 Februarie.

Teatru în Caransebeș. Tinerimea română din Caransebeș invită la reprezentarea teatrală, împreună cu concert și joc, ce va avea loc la 2 (15) Februarie în hotelul „Pomul verde”. Se va juca „Vlăduțul mamei”. Inceputul la orele 8 seara.

15 Februarie n.

Serată literară în Tinca. Tinerimea română din Tinca invită la serata muzicală-literară ce va avea loc la 15 Februarie n. în ospătăria „Hungaria”. Inceputul la orele 8 seara.

18 Februarie.

Teatru în Jena. Corul bisericeii gr.-or. române din Jena invită la reprezentațiunea teatrală împreună cu concert și dans, ce va avea loc la 5 (18) Februarie în sala școlii confesionale. Se va juca „Prințesa Curcanilor”, teatru școlar. Inceputul la orele 7 jum. seara.

EGONOMIE.

Bilanțul „Albinei”. Precum suntem informați bilanțul primului nostru institut de bani pe anul 1911, ce se va da publicității în săptămâna viitoare, prezintă adevărate cifre de record și dovedește continuă și rapidă dezvoltare a acestui institut mai ales dela deschiderea filialelor sale încoace. Activele se cifrează cu suma de aproape K 51,000.000, venitul brut trece peste K 2,660.000, iar profitul net este de K 500.646. Au crescut deci față de anul 1910, activele cu aproape K 9,220.000 — venitul brut cu K 550.000, iar profitul net cu rotund K 43.000. O creștere însemnată de rotund 5 milioane, arată depozitele spre fructificare, cari se urcă la respectabila sumă de rotund K 25 milioane. „Rev. Ec.”

BIBLIOGRAFII.

Au apărut:

Doine și cântece populare românești, pentru voce și pian, partea II. — de bine apreciatul nostru compozitor Dr. Iustin Cl. Iuga.

Cuprinsul: 1. „Mănce-te bade amarul” — doină. 2. „Vai, vai inimă vai” — doină. 3. „Duce-m'as' cu luna 'n nor” — doină. 4. „Lungu-i drumul Clujului” — doină. 5. „Mor Mărie, mor” — doină. 6. „Oameni fără mintea toată” (solu de tenor din pica populară „Moise Păcuraru” actul I.). 7. Zădărnice (Nu m'abandona) — romanță populară.

Prețul 2.50 cor. pentru România 3 Lei. Editura autorului.

Se află de vânzare la autor în Gherla (Szamosujvár) și la toate librăriile românești.

Reuniunea de cântare „Ciprian Porumbescu” în Suceava ne trimite „Raportul anual” pe anul 1910—11 din care vedem că societatea aceasta artistică, care poartă numele nemuritorului Ciprian Porumbescu, dezvoltă o frumoasă activitate în Bucovina. Una dintre meritele ei frumoase este editarea compozițiilor inedite ale lui Ciprian Porumbescu, fapt prin care a adus servicii reale muzicii românești. Președinte al Reuniunii este d. Dr. Cornel Chiselița, vice-președinte d. Cornel cav. de Sorocean, secretar d. Victor Morariu.

Excursiuni în Ardeal de d. Teodor Romul Popescu, în Sibiu. Primit la redacție o prea frumoasă carte, călăuză ilustrată pentru excursionsiști, în cele mai frumoase regiuni ale Ardealului: în Sibiu și împrejurimile Sibiului; de la Sibiu la Râmnicu-Vâlcea; excursiuni în munții Cibinului, Făgărașului și Brașovului; pe vârful Urlei, excursiuni din munții Făgărașului. Eleganta broșură cuprinde nenumărate ilustrații în text, cari fac cinste casei de editură W. Kraft din Sibiu. Tablourile reprezentând vederi romantice, figuri caracteristice și clădiri patriarhale ori monumentale, sunt toate lucrări originale ale autorului, care și-a câștigat un titlu de laudă pentru întreaga frumoasă sa operă, cu care a îmbogățit biblioteca românească, destul de săracă în acest gen. Recomandăm tuturor frumoasa carte, care ar putea să nu lipească din nici o casă cultă românească, iubitoare de frumusețile pământului românesc al Ardealului. Lucrarea dlui Popescu a fost foarte favorabil apreciată în presa germană. Trimitând două exemplare Casei M. Sale Regelui Carol, autorul a primit următoarea scrisoare:

Stimate Domn.

Primindu-se cele două exemplare din lucrarea D. Voastră asupra Sibiului și văii Oltului, am supus M. Sale Regelui exemplarul legat în verde și am primit ordinul de a Vă transmite înaltele Sale mulțumiri pentru frumoasa carte ce I-ați trimis.

Al doilea exemplar l'am păstrat pentru d. Secretar Basset până la întoarcerea dsale din străinătate.

Al DVoastră etc.

Gh. T. Kirileanu,

bibliotecarul M. S. Regelui.

Cartea se poate cumpăra direct dela autor în Sibiu (banca „Albina”) ori la librăria W. Kraft.

POȘTA REDACȚIEI.

Dr. I. Cl. Juga. Le-am anunțat în fruntea rubricii „Bibliografii”, în numărul nostru din 31 Ianuarie. Le mai anunțăm și azi, pentru a-ți risipi ori ce nedumerire. Salutări.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

I. C. Bure, Timișoara. Adresa revistei „Viața Românească” e: Iași str. Carp Nr. 6. Cere număr de probă și din revista „Flacăra”, București, ser. Parfumeriei Nr. 3, sau eventual din „Convorbiri literare”, București, tipogr. Carol Göbl.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. „Tribuna” institut tipografic, Nichin și con.

Se caută

un învățător suplent pe 3 luni, — a se adresa d-nului **Laur. Moldovan**, inv. în Bazna.

REISZ MIKSA FABRICA DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD
Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă „Apollo”).

Pește sărat.

Taranka, alb 100 kgr.	70—	Cor.
Deverika, mare	90—	»
Deverika, mai mare	100—	»
Șalău 100	90—	»
Știucă	88—	»
Crap, mare	110—	»
Somn, de mijloc per kgr.	1.20	»
Somn, mare	1.40	»
Somn Pana, în fălii	1.80	»
Ceapă 100 kgr.	16—	»

Liferează cu rambursă

**PETROVITS & PANTITS
VERSECZ.**

Însotirea de consum și valorizare în Năsăud

CONCURS

la postul de **conducător** al prăvăliei »*Însotirea de consum și valorizare în Năsăud*«.

Petenții au să dovedească:

1. Purtare morală neexcepționabilă.
2. Capabilitate și praxă comercială, atât în contabilitate, cât și în conducerea negoțului.

3. Cunoștința în vorbire și scriere a limbii române și maghiare. — Vor fi preferiți cei cari posed și limba germană.

Conducătorului i-se asigură deocamdată salariu lunar de 100 cor. — I-se pune în prospect îmbunătățirea salariului, eventual și anumite procente din venitul brut ori curat; aceasta însă numai în proporție cu prosperarea prăvăliei și cu serviciul prestat.

Dela conducător se cere să depună cauție de 2000—3000 cor. în bani gata ori în hârtii de valoare.

Terminul de concurs se stabilește pe 25 Februarie 1912.

Repectanții sunt recercați a se adresa la subscrisul.

Năsăud, (Naszód), la 6 Febr. 1912.

Teodor Simon,

profesor, notarul direcției »Însotirea de consum și valorizare în Năsăud«.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

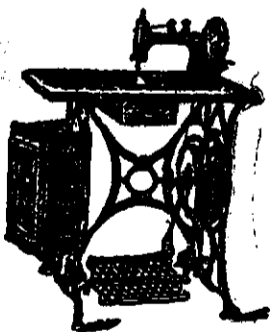
Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, **atelierul său mehanic** aranjat din nou, unde primește comenzi și **reparații** de lucruri ce aparțin în branșe, precum

Mașini de cusut
Mașini de scris
Biciclete și
Gramafone etc.

Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

In atenția pomicultorilor!

Ofer altol de pruni bosniaci ca »Balkanska Carica« (Regina balcanului) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei). — Altoiul de 2—3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca desert, pentru uscat, la fabricarea țuice și a sligovișului. — Prunii mei nu suferă de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară din Bosnia și Herțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojčić,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și de edificii
Bistrița — Besztercze.

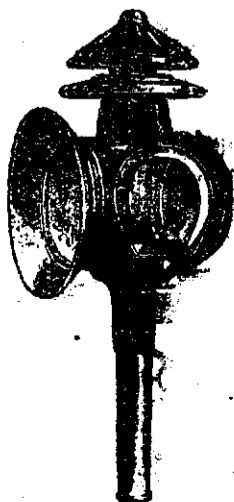
10% economie la comenzi
— de lucrări artistice. —

Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

Atențiune la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

Omaszta János,
fabricant de lămpi pentru trăsuri.
Budapest
VIII. Óriás-utca 20/a

Primește comenzi de orice lămpi pentru trăsuri și automobile, — comenzi pentru galvanoplastică și orice reparații de branșe.

ELŐ LIPPAI HORDÓ-GYÁRQK • ALAPÍTÁTOTT 1895.

Pregătește: **butoaie, vane**

în orice mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,
→ LIPOVA. ←

Salon de haine bărbătești
J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul I.
Palatul Habermann. (Nagyszeben).

TIMBALE!

Timbalele inventate de mine, cele mai moderne, cu organism dublu de oțel, foarte trainice și de o rezonanță deosebită se pot comanda numai dela mine, cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanție de 5 ani.

Mészáros Ferenc,
fabricant de timbale.
Budapest, VII., Bethlen-u. 39.

Prețurile, la cerere, se trimit gratis. Corespondența intrucât se poate să se facă în limba ungurească, germană sau sârbescă.

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică.
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desuț, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransă aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de toffelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materiile de mobilă, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și tocilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș a.

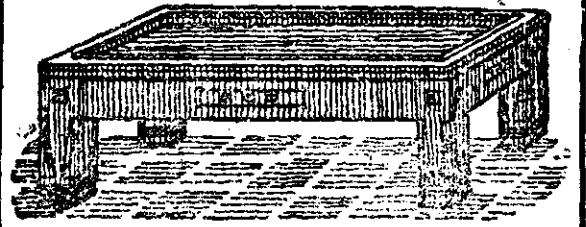
Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată.

Comandele se execută prompt și conștiințios.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardelenă de biliarde și templeto în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1873. — La dorință face și țirg de schimb.

Gafea și Tea

Extras din Catalogul lui Kotányi János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Chlgr.	Cor. 1.60
Portorico 1/2	> 1.90
Cuba 1/2	> 2.—
lava aur	> 1.70

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Chlgr.	Cor. 1.90
Calitate fină 1/2	> 2.20
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Menado, Mocca) 1/2 Chlgr.	> 2.60

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Chlgr.	Cor. 2.50
Tea de Congo 1/2	> 3.—
Mixtură pentru familie 1/2 Chlgr.	> 5.—
Tea imperială foarte fină 1/2	> 6.—
Tea Ceylon foarte aromatică 1/2	> 6.—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/2 Chlgr.	> —80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1.90
1 litru rum fin de Brazilla	> 3.40
1 sticlă 7/10 rum fin de Jamaica	> 3.50

Renumitul »ARDEIU KOTÁNYI« se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.
(Soghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și
ARAD, József főherceg-ut Nr. 3.
în edificiul băncii »Arad-Csanádi Takarékpénztár«
Nr. telefonului 809.

Dacă stropești cu „FORHIN“

I-ai mai puțină bătaie de cap,

II-a lucru mai puțin,

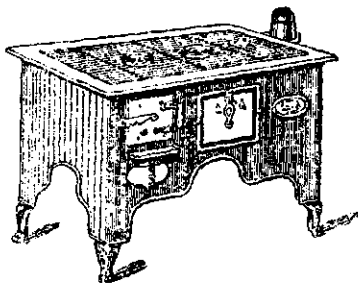
III-a cheltuială mai puțină!

deoarece »FORHIN«-ul este MICTURĂ DE BORDÓ adesea îmbunătățită. Se lipește ușor chiar și de frunzele umede. La ori-ce brumă poți se stropești, nelăsând nici un fel de sediment (drojdie). Multime de scrisori de mulțămire și recunoștință. Pregătim invenția drului Aschenbrandt de Rézkénpor și Bordolpor. Cere prospect gratuit și franco dela fabrica

„FORHIN“ BUDAPEST, VI., VACZI-UT 93.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului IFJ. FAZAKAS FERENCZ Szepsiszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (sparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și esccut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta prețurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Georg Barthelmie

mechanic

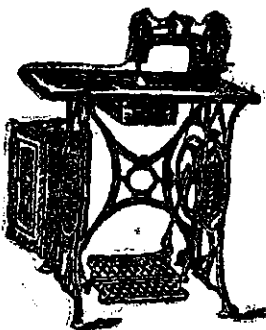
Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafoane, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —

Telefon 380.

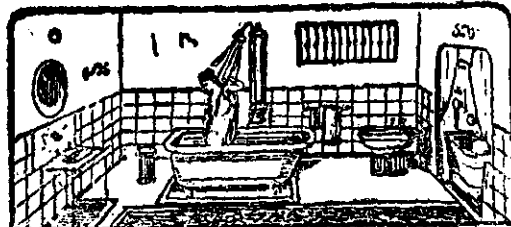
— Instructor pentru scris la mașină. —

EDUARD LEXEN,

tinichigiu și antepriză de instalațiuni
Atelier: Strada Lungă Nr. 63.
Brașov, Prăvălie: Strada Gâbel Nr. 2.
Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelșuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele. Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere
Sibiu — Hermannstadt, Grosz-Ring No 3—5
(Palatul Bodenkredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutoas

(pt. soare și ploale)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt cu și punctualitate.

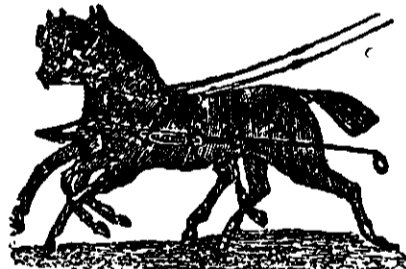
Schrimpl Szaniszló

cea mai mare turnătorie și fabrică de
luminări de ceară în Ungaria de sud
Temesvár-Gyárváros, Fő-utca.

Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere,
precum și luminări de ceară, albe și colorate, facile cu
preț moderat. — Bisericii se dă la
cumpărarea de luminări rabat. —
Comandele se îndeplinesc prompt.

BCU Cluj / Cen

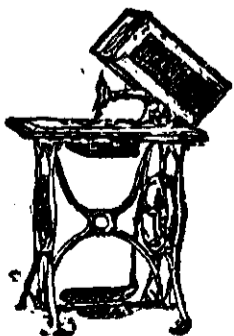
Atelier de curelărie,
șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszében,
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

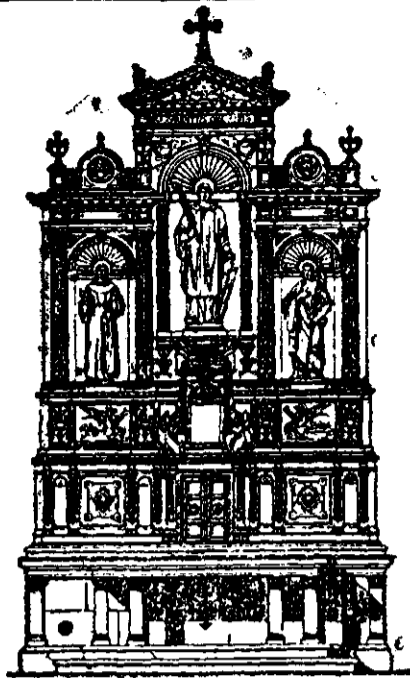
Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat,
sport și volaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele
solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate.
Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut
și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni
jamperi de piele fabricație proprie, pentru oi și militari,
cari stau strâns lipite pe picior. — Reparările se execută prompt.
Mare deposit de hamuri pentru cai de soierile cele mai
ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și
coferărie de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic
Cluj—Kolozsvar,
Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri mo-
derate: case de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramfoane
și mașini de scris. — Primește
ori-ce muncă de bransă, precum: în-
troducerea sonerilor, a lumini de
electrice și a diferitelor motoare.

Gaal József,

măsar,

Nagyvárad, Csengeri-utca 21. sz.

Liferează cu preț ieftin ar-
ticole de măsurie pentru
biserici, școale, farma-
cii, prăvălii și birouri
cu prețuri foarte ieftine.
Trimite la dorință planul
și nota cheltuielilor. — La
comandă mai mare scă-
dere de preț.

MOBILE IEFTINE ȘI BUNE

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Sibiu—Nagyszében, Strada Sării—Salzgasse 37.
Telefon Nr. 47.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, (și fără a cumpăra) MAREA EXPOZIȚIE de totfelul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică. Se atrage atențiunea asupra Atelierului propriu de SCULPTURĂ și TAPIȚERIE de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. — Orice comandă se efectuează prompt, conștiințios, pe lângă deplină garanță și cu prețurile cele mai moderate.

Damele cari voiesc să fie svelte,
încerce corsetele mele

„Neuester Schnitt”

necesare la costumele »Princes«
și »Directoire«.

CORSETE

după măsură, precum și reparaturi
se fac în acuratețe.

Gustav Zimmermann

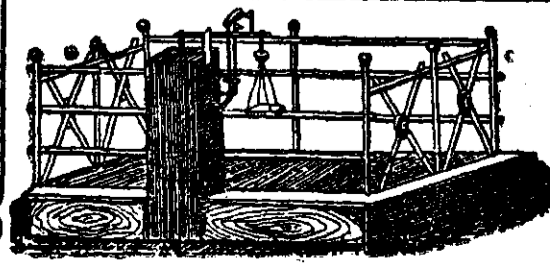
Sibiu—Nagyszében,
Grosser-Ring, 1. în etaj.

Tokodi Testvérek,

fabricanți decumpene.

Hodmezővásárhely,
Lánc-utca.

— Szeged,
Bokor-utca 10.

Recomandăm comerci-
anților, proprietarilor
de mori, agricultorilor
și măcelarilor

cumpenele

noastre, pregătite din
cel mai bun material.
Cumpene, cântare de-
cimale din fier cu ba-
lanțe de oțel, infractu-
rabile, autentificate. —
Pentru România lize-
răm și neautentificate.
Comercianților le dăm
rabat. — Catalog la
cerere trimitem cu re-
întoarcerea postel.

„ZLAGNEANA”

institut de credit și economii societate pe acții în Zlagna.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »ZLAGNEANA« societate pe acții în Zlagna, se convoacă prin aceasta la

a XIV-a adunare generală ordinară

pe Joi în 14 Martie st. n. 1912 la orele 9 a. m., eventual Joi în 21 Martie st. n. 1912 în localul institutului cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghere.
2. Impărțirea venitului curat și darea absolutului.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1912.
4. Amovarea membrului direcțiunii *Iosif Magda*.
5. Alegerea alor 3 membrii în direcțiune.

Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poștiți a-și depune, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, acțiunile scrise pe numele lor respective pe numele acelor, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății în Zlagna. Acțiunile se pot depune și la »Albina« în Sibiu, la »Victoria« în Arad, la »Auraria« în Abrud, la »Detunata« în Bucium, la »Buciumana« în Bucium-Poeni și »Agricola« în Hunedoara.

Zlagna, la 9 Faur st. n. 1912.

Direcțiunea.

Contul Bilanț încheiat cu 31 Decembrie 1911.

Active		Passive	
Numărar	15758.89	Capital social	100000 —
Bon la cassa de păstr. post. și la alte bănci	11905.36	Fond de rezervă	40257.37
Cambii în portfel	489142 —	Depuneri spre fructificare	382873.27
Imprumuturi ipotecari	79007 —	Reescompt	119105 —
Obligațiuni cu caventați	330 —	Imprumuturi ipotecare cedate	6800 —
Imprumuturi pe lombard	3135.65	Cont-curent și diverși creditori	13011.61
Cont-curent	3326.97	Dividendă nereclamată	488 —
Efecte publice	7450 —	Interese transit. anticipate	8187.20
Acții de bănci	11975 —	Profit curat	14105.96
Casele societății	46000 —		
Magazin de cereale	2256.03		
Debitori la bucate și diverse conturi debitoare	8693.66		
Mobilier	2100 —		
Interese transit. de reescont și restante	3747.85		
	684828.41		684828.41

Contul Perdere și Profit.

Spese		Venite	
Interese de depuneri	16472.03	Interese de escompt	42914.83
Interese de reescompt	8855.80	Interese ipotecari	6472.75
Interese fondului de rezervă	1545.96	Interese cont-curent	535.54
Interese la împrumut hip. cedate	382.95	Interese lombard	233.43
Salare	4999.92	Interese efecte	651.24
Relut de quartir	400 —	Interese diverse	62.03
Marce de prezență	1778 —	Chiria caselor proprii	1617.87
Chirie	800 —	Provisiuni și alte venituri	6655.35
Spese de birou	1832.89		
Porto	370.45		
Dare erarială și comunală	5324.67		
Dare de interese	1647.20		
Competințe de timbru	55.77		
Amortizări	576.44		
Profit curat	14105.96		
	59143.04		59143.04

Candin C. Comanescu m. p.
contabil.

Zlagna, la 31 Decembrie 1911.

Olariu m. p.
director executiv.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Cristea m. p., președinte,
Dumitru Moguțiu m. p.

Petru Popoviciu m. p.
Stelian Corpade a Anii m. p.

Nicolae Todea m. p.
Petru Presecan m. p.

Victor Damian m. p.
Ales. Baiesan m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l-am aflat în ordine. — Zlagna, la 9 Febr. 1912.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Ion Fodorean m. p., preș.

Parteniu Duca m. p.

Ioan Ursa m. p.

Ioan Lucăcel m. p.

Dionisie Costea m. p.

Dr. Candin David m. p.

Ioan Vătășan m. p., revizor expert al „Solidarității”.